

**Uunga siunnersuut: Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaata
allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat.**

*(Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermit, Timersornermit Ilageeqarnermullu
Naalakkersuisoq)*

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Iisimatusarnermit Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

Siunnersuutip aappassaanerqarnerani

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliaqarnermi makkuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen Jensen, Siumut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Mette Arqe-Hammeken, Naleraq

UKA2021-imi 6. oktober 2021-mi siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Matuminnga siunnersuuteqarnermi eqqumiitsuliornermik qaffasinnerusumik ilinniakkamut tunngatillugu ilinnialernissamut piumasaqaatinik aalajangersarneqartunik saneqqutsisoqarsinnaanerani inatsisikkut tunngaveqalernissaq ujartorneqarpoq.

Siunertaa immikkut taallugu tassaavoq qaffasinnerusumik eqqumiitsuliornermik ilinniakkap aallartinnerani ilinniarnertuutut ilinniagaqarnissamik piumasaqaammik saneqqutsisoqarsinnaanerani periarfissiinissaq. Akuersinerup kingunerissavaa isiginnaartitsisartutut ilinniarnep inuussutissarsiutinik ilinniagaqarnermiit bacheloritut ilinniarnermut inissisimalerana. Taakku saniatigut ilinniarnermi pissuserissaarnissamillu malittarisassanik kiisalu Naalakkersuisut nakkutilliinermut pisussaaffinnut tunngasumik immikkut ersarissarneqartumik ilinniarfik qaffasinnerusumik ilinniarnermik neqerooruteqartoq sinnerlugu paasisutissanik tamakkiisunik Naalakkersuisut pisinnaatitaaffiisa inatsisitigut tunngaveqarnissaat aalajangersarneqarpoq.

Naggasiutigalu pisuni immikkut ittuni Naalakkersuisut inatsit naapertorlugu saneqqutsisinnarnermik periarfissinneqassasoq misileraanerit inerisaallunilu sulianut siuarsaneq siunertarineqarsimappat aalajangersaasoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

2. Tusarniaanermi akissutit

Inatsisartut siulittaasoqarfiata maleruagassai naapertorlugit tusarniaanermut akissutaasut inatsisissatut siunnersuummut kakkiupput.

3. Apeqquteqaatit

Immikkoortumik suliaqarnermut atatillugu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit apeqqutinut assigiinngitsunut akissuteqaqqullugu qinnuigineqarpoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumut apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilineqarneri isumaliutissiissummut uunga ilanngussatut kakkiupput. Akissuteqaatit pisariaqartinneqarnerat tunngavigalugu ataatsimiititaliap immikkoortumik suliaqarneranut ilanngunneqarumaarput.

4. Nunatta Isiginnaartitsisarfiarik ataatsimeeqateqarneq

Immikkoortup suliarineranut atatillugu, Nunatta Isiginnaartitsisarfiata isiginnaartitsisartut ilinniarnep inuussutissarsiutinik ilinniagaqarnermiit bacheloritut ilinniarnermut allanngortinneqarnissaanik kissaatigisaata tunngavilersornera sukumiinerusumik paasisaqarfigineqarnissaa siunertaralugu ataatsimiititaliap kissaatigaa Nunatta Isiginnaartitsisarfiarik ataatsimeeqateqarnissaq. Ataatsimiinneq pivoq ataasinngorneq 18. oktober 2021-mi Nunatta Isiginnaartitsisarfiarik. Ataatsimiinnermit paasissutissat suliamut attuumassuteqartut oqaloqatigiinnerillu, immikkoortut tallimaanni ataatsimiititaliap immikkoortumik suliarinninneranni tullerriaarneqarput.

5. Siunnersuummik ataatsimiititaliap suliarinninnera

Siunnersuummi qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit inatsisitigut tunngavigisai allanngortinniarneqartut soorlu aamma inatsimmi atuuttumi immikkoortut ilaat ersarissarneqarniartut ataatsimiititaliap maluginiarpa.

Matuma ataani aalajangersakkat siunnersuutigineqartut ataatsimiititaliap suliarai.

5.1 Bacheloritut ilinnialernissami piunasaqaatinik saneqqutsinissamut inatsisitut tunngavigisat

Qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pillugit inatsit naapertorlugu bacheloritut ilinniagaqalinnginnermi ilinniarnertuutut ilinniagaqarsimanissaq piunasaqaataavoq, matuma ilanngullugu ilinniarnertuunngorniarnermi immikkut aqqissuussani angusisimanissaq, ilinnialernermi misilitsinnissamik ilaneqarsinnaasut.

Matuminnga siunnersuuteqarnermi eqqumiitsuliornermik qaffasinnerusumik ilinniakkanut ilinnialernissamut piunasaqaatinik saneqqutsisoqarsinnaanera siunnersuutigineqarpoq.

Nunatta Isiginnaartitsisarfiata isiginnaartitsisartut ilinniarnep inuussutissarsiornermik ilinniarfimmii bacheloritut ilinniarnermut allanngortinneqarnissaa kissaatigalugu ukiakkut 2020-mi Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut allakkiamik nassitsisoqarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Immikkoortup suliarineranut atatillugu, Nunatta Isiginnaartitsisarfiata isiginnaartitsisartutut ilinniarnertut inuussutissarsiutinik ilinniagaqarnermiit bachelorit ilinniarnermut allanngortinneqarnissaanik kissaatigisaata tunngavilersornera sukumiinerusumik paasisaqarfiginiarlugu, ataatsimiititaliap Nunatta Isiginnaartitsisarfiata ataatsimeeqatigaa. Nunatta Isiginnaartitsisarfiatit ataatsimeeqatiginninnerup kingorna ataatsimiititaliap paasivaa isiginnaartitsisartutut ilinniartitaanerup inuussutissarsiutinik ilinniagaqarnermiit bachelorit ilinniarnermut allanngortinniarnertut piareersaanerpassuit ingerlanneqarsimasut.

Isiginnaartitsisarnermik ilinniagaqarnermut akisussaasusup ilinniarnertut bachelorit ilinniarnertut ingerlanneqalerneratigut iluaqutissartai ilaatigut ataatsimiinnermi saqqummiunneqarput. Ilinniartitaanerup nunani tamalaani isiginnaartitsisarnermik ilinniagaqarnermut pitsaassutsikkut naleqqussarsinnaaneq anguneqassamat, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni isiginnaartitsisartutut ilinniagaqarsimasut nunani allani ilinniaqqissinnaanissaminut ajornannginnerusumik ingerlatsilersinnaanerit saqqummiussinnermi pingaartinneqarput.

Isiginnaartitsisarnermik ilinniarfimmi ukiut pingasukkaarlugit tallimanik ilinniartoqalersinnaasasoq ataatsimiititaliap paasinninnera naapertorlugu siunnersuutigineqarpoq, ullumikkut periutsit naapertorlugit ukioq allortarlugu tallimanik ilinniartoqalertartoq.

*”Isiginnaartitsisartutunngorniarluni ilinniartitaanermit Siunnersuisoqatigiit kissaatigigaat pitsaassuseq isiginiarneqassasoq amerlassuseq salliutinnagu, tamannalu ilinniartitaanermi tamarmiusumi tunngavigineqassasoq, Kalaallit Nunaannilu piginnaanillit amerlassusaat unammillerneqalissasoq ukioq allortarlugu ilinniagaqartunik 5-inik ilinniagaqartitsisoqartassappat. **Ilinniagaqartussanik tiguisarnerup allanngortinneratigut ikinnerusunik kisiannili isiginnaartitsisartunik pikkorinnerusunik peqassaagut, sivitsuinerlu ilinniagaqartut ilinniareernerminni suliffissaqarniarnerannut pitsanngorsaataassalluni.**”*

(Ataatsimiititaliap ersarissaaanera)

Ataatsimiinnerup tunngavigalugu ataatsimiititaliap paasivaa ilinniakkamik aallartitsinnginnermi misilitsitarneq tunngaviusassasoq, maanna ilinniakkamik aallartitsinnginnermi misilitsitarneq peruserineqartoq assigalugu. Nunatta Isiginnaartitsisarfiata ataatsimiititaliamut erseqqissaatigaa ilinniartitaaneq eqqumiitsuliornermiimmat aamma ataatsimiititaliap inernilivoq ilinniartitaanerup bachelorit ilinniartitaanermit allanngornera tassaangimmat isiginnaartitsisartutut ilinniarnertut akademiskinnngortinniarnertut misiliinerusooq.

Pingaarnertut suliap ingerlaqqinnissaanut pitsaasumik tunngaviliisoqartoq ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

5.2 Ilinniarnermi pissuserissaarnissamullu malittarisassat

Ilinniarnermi pissuserissaarnissamullu malittarisassat inatsisitigut tunngavigisaat kiisalu ilinniagaqartunut kinguneqartitsisinnaaneq eqqarsaatigalugu aalajangersaanerit ersarissarneqarnissaat kissaatigineqartoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq.

Ilaatigut siunnersuutigineqarpoq ilinniarnermi pissuserissaarnermullu malittarisassanik ersarinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut. Ilinniarnermi pissuserissaarnissamullu malittarisassat ilusilersorneqarnissaannut killigititanik suliaqartoqarnissaa ataatsimiititaliap pitsaasutut isumaqarfigaa.

Malittarisassat Naalakkersuisunit suliarineqartussat assersuutigalugu atuariartorluni takkunissamik sulianillu tunniussisussaatitaanermik pisussaaffeqarneq, takkutinngitsoornermik aamma peqquserlulluni soraarummeerneq ilaatigut imaritinniarneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

5.3 Nakkutilliinissamut pisussaataaneq paasissutissanillu pissarsiniarneq

Inatsit atuuttoq naapertorlugu qaffasinnerusumik ilinniarnermi nakkutilliisoqanngilaq. Taamaattumik qaffasinnerusumik ilinniarnermi Naalakkersuisut nakkutilliinissamik pisussaaffeqarneranik aalajangersagaqarnissaanik Naalakkersuisut siunnersuuteqarmata ataatsimiititaliap pitsaasutut isumaqarfigaa.

Aalajangersaanerit pisariaqartutut ataatsimiititaliap isumaqarfigai, taamaaliornikkummi qaffasinnerusumik ilinniakkat inatsisit naapertorlugit ingerlanneqarnerannik misissuisinnaaneq pisinnaanngussammat.

Paasissutissanik pissarsiniarsiniarneq pillugu aalajangersakkanut nutaanut tunngatillugu pineqartut tassaasut aalajangersakkami periarfissiisutut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaaliornikkut malittarisassiornissaminnut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqanngillat, tamanna pisariaqartut Naalakkersuisunit isummerfigineqartinnagu. Naalakkersuisunit akissuteqaat tunngavigalugu ataatsimiititaliap maluginiarppaa siunnersuutip akuerineqareerneratigut nalunaarummik piaartumik suliaqarneq aallartinneqarnissaa Naalakkersuisunit siunertarineqartoq. Tamanna ataatsimiititaliap iluarisimaarpaa.

5.4 Misileraanermik ineriartortitsinermillu sulineq

misileraanernut perorsaanermilu inerisaalluni sulianut siuarsaaneq siunertarineqarsimappat siunnersuutip matuma akuerineqarneratigut Naalakkersuisut inatsimmik saneqqussisinnaanerit periarfissinneqassasooq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Taamatut aaqquussineq pillugu Naalakkersuisut nassuatigaat:

*”Aaqquussinermik pineqartumik peqarnikkut pilersinneqarsinnaapput
ilinniartitaanerit nutaat imaluunniit ilinniartitaanernik misileraalluni
allannguuteqartitsisarnerit. Naammassisallu iluatsittumik*

angusaqarfiusaraangata qinnuteqartoqarsinnaalluni aaqqissuussinerit ataavartunngortinneqarnissaat, - misileraanermik ingerlatsinerup suli ingerlanerani. Taamaaliornikkut qularnaarneqartarpoq sukkanerusumik aallartitsisarneq ataqatigiinnerlu.”

Ataatsimiititaliap paasivaa qulaani allaqqasut tassaasut ilinniartitaanerni isumassarsianik misileraanernik periarfissiisutut, tamannalu tapersorsorneqarpoq Naalakkersuisup misileraanermik ineriartortitsinermillu sulinerimik periarfissatut assersuusiani:

”Misileraanertut aammalu ineriartortitsilluni suliniutinut assersuutitut eqqaaneqarsinnaavoq inuussutissarsiutini aningaasarsiornermi bacheloritut ilinniartitaaneq amerlanerpaanik aalisarnermi inuussutissarsiutinut soraarummeerlutik naammassisoqarfiusartoq, inuussutissarsiutinilu aningaasarsiornermut ilinniarsimasut kalaallini aalisarnermik nioqqutissiorfinni suliffissarsisarneri. Taamaattumik takorloorneqarsinnaavoq ilinniartitaanerup nukittorsarneqarsinnaanera avammut niuernermi aningaasarsiornermut sammivilinnik ilinniartitaanerup ineriartortinneratigut. Misileraalluni inerisaallunilu aaqqissuussinikkut tamanna ineriartortitsivigineqarsinnaavoq.”

Ataatsimiititaliap iluarisimaarpaa ilinniarnertit ineriartortinneqarnissaat qitiutinneqarmat ilinniakkallu ullutsinnut malinnaatinneqarnissaat qulakkeerniarneqarmat.

Siunnersuut una iternga tikillugu sulinermit tunngavilersorneqartoq aamma aalajangersakkani siunertarineqartoq qaffasinnerusumik ilinniakkat pitsanngorsarneqarnissaat aalajangersakkatigut kissaatigineqartoq ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq.

Taamaaliornikkut anguneqassaaq nakkutilliinermut malittarisassanik aalajangersaanissamik periarfissiinissaq.

Tamatuma saniatigut inatsimmik saneqqutsinissamut tunngavissiinissap qulakkeerneratigut tamanna pissaaq, taanna ilinniartit avataani pissusiviusunut ilinniartitaanerit nutarterneqarnissaannik naleqqussarneqarnissaannillu sulineq siuarsarniarlugu pippat.

Kiisalu ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu ilinnialernissamut piumasaqaatinik saneqqutsinissamut tunngavissiinerup kingunerissavaa eqqumiitsuliornermik ilinniartitaanerit allat qaffasinnerusumik ilinniartitaaninngorlugit allanngortinneqarsinnaasut. Kiisalu eqqumiitsuliornermik ilinniartitaanerit allat qaffasinnerusumik ilinniartitaaninngorlugit Naalakkersuisut allanngortinniarunikkit ataatsimiititaliamut Naalakkersuisut ilisimatitsissuteqarnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Ilanngullugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq qaffasinnerusumik eqqumiitsuliornermi ilinniartitaanerni ilinnialernermi piumasaqaataasunik saneqqutsisinnaanermik periarfissiineq nalimmassarnerusoq pitsaasoq, ilinniakkat taamaattut pitsaassusaasa qaffatsinneqarnerannik kinguneqarsinnaasutut naatsorsuutigineqartoq.

6. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaanut aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini allaaserineqarput. Tassani allaaserineqarluni siunnersuut aningaasatigut kinguneqassanngitsoq naatsorsuutigineqartoq. Maanna ilisimasat tunngavigalugit ataatsimiititaliaq allamik naliliissalluni pissutissaqarsorinngilaq. Ataatsimiititaliap taamaalilluni tatigaa Naalackersuisut sukumiisumik misissuisimassasut tamassumalu kingunerisaanik aningaasatigut allatigut kinguneqartitsisoqarnissaa pisussatut isiginagu.

Siunnersuutaasorli ilimagisamut akerliusumik pisortanut aningaasartuuteqalernissamik kinguneqassagaluarpat, aningaasartuutit taakku aningaasaliissutinit pioreersunit matussuserneqassapput, tamassumalu kingunerisaanik pilersaarutaasunik allanik tulleriarinikkut allanngortitsisoqartariaqassalluni.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuutaqqaartoq akuersissutigineqassasooq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnillutik matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.

Sofia Geisler
Siulittaasoq

Doris Jakobsen Jensen
Siulittaasup tullia

Mariia Simonsen

Nivi Olsen

Mette Arge-Hammeken